

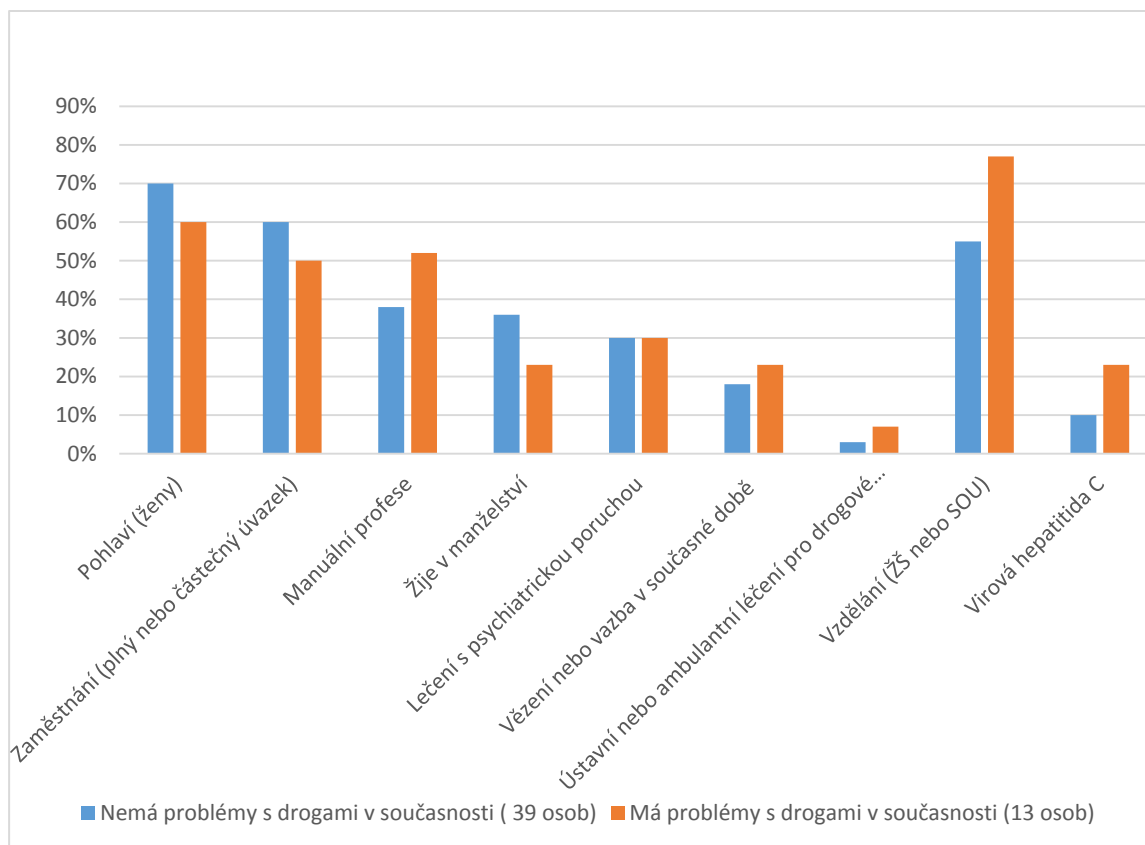
Charakteristiky uživatelů heroinu a pervitinu po 14 letech

Na počátku devadesátých let minulého století byl v České republice prudký nárůst drog mezi dospívajícími a mladými dospělými. Česká republika navíc patří mezi země s vysokou prevalencí marihuany a dalších drog. Toto je první studie v České republice, která se zaměřila dlouhodobý dopad užívání drog na život jedince. Autorem je Csémy a kolektiv. Cílem je posoudit dopad užívání drog v období adolescence na pozdější období života. Adolescence je vývojové období mezi pubertou a ranou dospělostí.

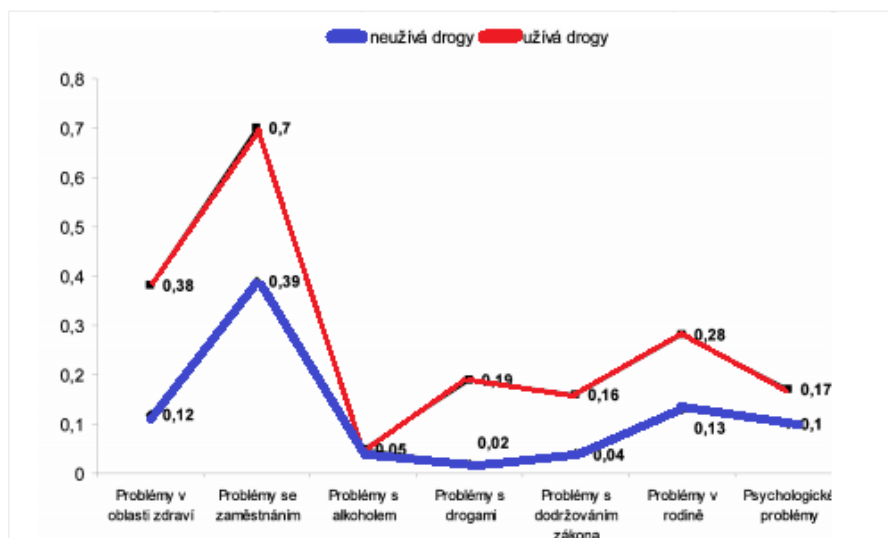
Průměrný věk dotazovaných při prvních vyšetřeních a rozhovorech byl 17 let a každý dotázaný užíval pervitin nebo heroin, většina injekčně. Výzkumu se účastnilo přibližně 50 osob, které se podařilo dohledat a provést u nich vyšetření po 14 letech od prvního výzkumu. Věk dotazovaných při druhém vyšetření byl tedy 31 let. Při prvním vyšetření vyplňovali adolescenti rozsáhlý dotazník, který se ptal hlavně na informace ohledně braní drog a situaci v rodině. Druhé vyšetření bylo již složitější a skládalo se z 3 částí. Rozhovor zaměřený na životní momenty, dále dotazník, který umožňuje posoudit u osob s návykovými poruchami jejich problémy v různých životních oblastech, a poslední část byly psychologické testy a dotazníky.

Výsledky ukázaly, že čtvrtina má stále s drogou problémy. Z grafu č. 1 můžeme vyčíst, že se skupiny, které v současnosti s drogou mají nebo nemají problém, o tolik výrazně nelišily. Největší rozdíl je v nižším dosaženém vzdělání. V obou skupinách více jak polovina pracovala, u skupiny s převládajícím drogovým problémem převládaly manuální práce. Výskyt psychiatrické poruchy, byl u obou skupin stejný a nejčastěji šlo o depresivní poruchu.

Graf č. 1

Graf č. 2 Srovnání neproblémové a problémové skupiny na základě závažnosti návykového chování

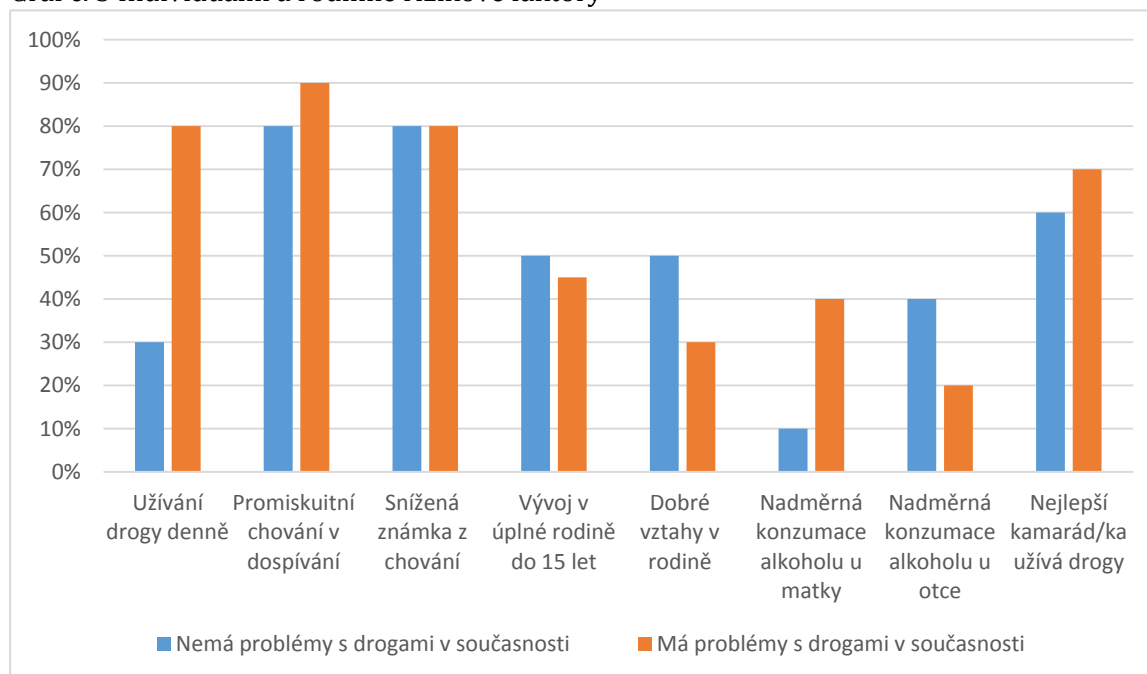

(čím vyšší skór, tím větší problém)

Výsledky pro sedm klíčových životních oblastí ukazují, že mezi skupinami jsou podstatné rozdíly ve třech oblastech. Skupina s drogovými problémy má výrazně vyšší skór v oblasti tělesného zdraví, zaměstnání a v oblasti dodržování zákona. V obou skupinách jsou nejvyšší průměrné skóry v oblasti zaměstnání, což naznačuje obtížnost pracovního uplatnění i pro osoby, kterým se problém s drogami podařilo překonat. Ačkoli by se dalo předpokládat, že lidé, které měli nebo mají problémy s drogami, budou

mít problém i s alkoholem, není tomu tak. Hodnoty u problémů s alkoholem jsou nízké pro obě skupiny.

Graf č. 3 Individuální a rodinné rizikové faktory

Jak je vidět z grafu č. 3, nejvýraznějším rozdílem mezi skupinami je užívání drog denně a nadměrná konzumace alkoholu u rodičů. Výsledky vypadají, jakoby nadměrná konzumace alkoholu u matky částečně podporovala drogovou závislost i v dospělosti.

Je třeba zmínit limity studie, které mohly ovlivnit výsledky. Prvním, je již v úvodu zmíněná ztráta osob, kdy došlo ke ztrátě více než poloviny osob, kteří se účastnili prvního výzkumu. Druhým limitem je, že studie byla provedena pouze v Praze. Poznatky této studie je možné zobecnit pouze na populaci z velkoměst, rozhodně nelze říci, že bychom měla stejné výsledky, pokud bychom provedly studii s obyvateli z malého města nebo vesnice.

Jak se dalo očekávat, intenzivní užívání drog v adolescenci má nepříznivý dopad v mnoha životních oblastech jako je zdraví a sociální fungování v dospělosti. Užívání drog limituje dosažení vyššího vzdělání, se kterým souvisí následné pracovní uplatnění. Přesto však tři čtvrtiny osob se zkušeností s intenzivním užíváním drog jsou v současné době sociálně adaptovaní a drogy již dlouhodobě neužívají.

Kdyby tato zjištění byla pravdivá, tak čtvrtina adolescentů, která intenzivně užívala drogy, se bude s drogovou závislostí potýkat i v dospělosti. Největší dopad to bude mít na jejich fyzické zdraví, nižší dosažené vzdělání a následné problémy se zaměstnáním. Tři čtvrtiny adolescentů s intenzivním užíváním drog by neměla mít v dospělosti problémy s drogovou závislostí. Ačkoli nebudou bojovat s drogovou závislostí, budou se nejvíce potýkat s problémy se zaměstnáním.